

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredni nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČOVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemenim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu šte. 13.033.

Napačen račun.

Da ni naša oficielna politika daleko-
vidna, je stara stvar. Neuspehi v zunanji
politiki dokazujejo to najbolj. Zato se
tudi ni čuditi, če mislijo vladajoči krogi,
da se more opozicijo omalovaževati in
prezirati njeno mnenje. Še manj čudno
je, če ravno naši mladini — ta primer
nesposobnih politikov — tako radi go-
vorijo o brezposobnosti opozicije.

Ce bi bila sedanja vlada prvovrstna,
njena uprava brezhibna ali vsaj boljša
od avstrijske, bi tako omalovaževanje
opozicije vsaj deloma bilo utemeljeno.
Toda temu ni tako in kljub vsemu boga-
stvu države so njene finance nad vse za-
lostne. Nikjer pa se kakovost uprave ne
pokaže tako zelo, kot v financah, v go-
spodarstvu. Pri denarju se neha vsaka
zofistika, tu odločuje le resnično stanje.

To se pravi, da so naše finance slabe
in da jih je treba urediti. Ta zahteva po-
staja vedno bolj kategorična in vedno
bolj nujna in bo postala celo neprijetna,
ko bo treba pričeti z odplačevanjem dol-
gov, kar se more zgoditi v najbližji bu-
dočnosti.

Se nikdar pa se ni na svetu zgodilo,
da bi bila katerakoli vlada v stanu ure-
diti državne finance, če je bila v brez-
obzirnem boju z opozicijo, zlasti če je
bila ta tako močna, kakor je sedanja
opozicija v Jugoslaviji. Državne finance
se dajo urediti samo z naporom vsega
naroda in zato je sodelovanje vsega na-
roda prvi pogoj.

Resničnost tega pravila so morali oku-
siti vsi absolutistični vladarji in tudi naj-
bolj zaničevani opoziciji so morali pri-
znati polagoma vse pravice, če so hoteli
urediti državne finance in to so morali,
če niso hoteli, da ne propade vse, ker
brez denarja ni nobene muzike.

In resničnost tega pravila bodo okusili
tudi naši mogotci. Finančni minister je
spoznal to kot prvi in apeliral je na opo-
ziionalne člane finančnega odbora, da
skrbijo za štedljivost v državni upravi. Za
finančnim ministrom bodo prišli drugi
in kljub vsemu bodo zmagali tudi v radi-
kalnem klubu oni, ki pravijo, da je spo-
razum s Hrvati in Slovenci neodločljiv.

Naša država nujno rabi zunanje poso-
jilo, ker brez njega ni mogoče dvigniti
našega narodnega gospodarstva, kar je
zopet predpogoj ureditvi državnih fi-
nanc. Ključ do zunanjega posojila pa ima
v rokah opozicija, ker ni misliti, da bi
brez njenega pristanka mogla naša dr-
žava dobiti kjerkoli zunanje posojilo.

Zunanje posojilo je državna nujnost
in brez vsega dvoma je, da je opozicija
tako patriotska, da bo storila vse, kar
je v njeni moči, da naša država dobi to
posojilo. Ampak, če pristane opozicija
na zunanje posojilo, potem je tudi njena
sveta dolžnost, da pazi, kako se posojilo
porabi. Niti dinar posojila se ne sme za-
pravi in posojilo mora biti v resnici po-
rabljeno v to, v kar je bilo najeto. Zato
more vršiti kontrolo nad uporabo po-
morer vršiti kontrolo nad uporabo po-
sojila in da more to kontrolo tudi dejansko
izvajati. In nobenega dvoma ni, da
bo sam tuji posojevalec zahteval, da se
taka kontrola omogoči, ker bo tako nje-
gov denar tudi varno naložen.

S tem pa je že konec romana o brez-
pomembnosti opozicije, ki mora slej ali
prej priti do svoje veljave. V tem slučaju
pa je konec gloriole tudi za vse one, ki
mislijo, da je mogoče brez kontrole vla-
dati in ki prezirajo argument opozicije.

Kakor hitro pa obvelja argument, je
zadan tudi smrtni udarec partizanstvu,
ker potem postane parlament resničen
parlament, ki ne pozna avtomatičnega
glasovanja.

Seja narodne skupščine.

DVA NUJNA PREDLOGA PAŠIČA. — VERIFIKACIJA ANKETIRANIH MAN-
DATOV ZOPET ODLOŽENA. — LJUBA JOVANOVIĆ GLASUJE Z OPOZICIJO.

Beograd, 13. junija. Na včerajšnji seji
skupščine je najprej predlagal Pašić svo-
je nujne predloge o zgradbi spomenika
kralju Petru in o zgradbi panteona. Pa-
šić je zahteval, da se ta dva predloga kot
nujna rešita. Za prvi predlog so glaso-
vali vsi razen zemljoradnika Moskovlje-
vića, ki je rekel, da ni proti predlogu,
ali da smatra, da je še več drugih nu-
nejših potreb. Oba predloga sta bila
sprejeta kot nujna. Skupščina je skle-
nila, da se izvoli odbor 21 poslancev, ki
bo to zadevo uredil. V tem odboru ima
vlada 13 poslancev, opozicija pa 8.

Ob 11.45 je prišlo na dnevni red poro-
čilo anketnega odbora. Podpredsednik
skupščine Milutin Dragović predlaga, da
se to poročilo izroči verifikacijskemu od-
boru, ki bo podnesel narodni skupščini
svoj predlog. Proti temu je nastopil dr.
Polić, ki govori o delu anketnega odbora
in pravi, da je to nesmiselno in da je
treba čimprej izpolniti parlament, ki je
še vedno okrnjen. Hrvatski narod je v
tej debati doživel dovolj ponižanja. Nje-
gov stvaren govor je napravil globok
vtis.

Nato govori demokrat dr. Angjelinović

v Poličevem zmislu. V slučaju pa, da bi
bili radikalni gluhi na vse argumente,
stavi dodatni predlog, da se poročilo an-
ketnega odbora izroči verifikacijskemu
odboru, ki pa mora do torka izreči na-
rodni skupščini svoj predlog, o katerem
tako nato rešuje skupščina. Dr. Trum-
bić pravi, da verifikacijski odbor nima
pravzaprav ničesar reševati, ker je on
že donesel svoj sklep. Anketni odbor je
uvidel, da na poslancih HSS ne leži no-
bena krivda. Izjavil je, da bo glasoval
za vladni načrt in da bo Polić umaknil
svoj predlog, ako vlada obljubi, da bodo
čez 4 dni potrjeni mandati hrv. seljačke-
ga kluba. Verifikacija je stvar radikalne
stranke, to je vprašanje vaše sile. Mi
imamo pravico zahtevati verifikacijo.
Način, kakor postopa vladna večina je
nedostojen za parlament in dokaz, da se
hoče vladati proti Hrvatim.

Potem je bil sprejet predlog g. Drago-
vića. Opozicija je glasovala proti temu
predlogu in za predlog g. Angjelinovića.
Za ta predlog je glasoval tudi g. Ljuba
Jovanović. Predsednik je nato zaključil
sejo. Prihodnja seja se vrši danes ob 10.
dopoldne.

Diktatura g. Pašića se krha.

Beograd, 13. junija. Včeraj je pri gla-
sovanju v narodni skupščini o predlogu
g. Angjelinovića bilo zelo opaženo, da
so nekateri člani radikalnega kluba za-
pustili dvorano, ker niso hoteli glasovati
proti predlogu. G. Ljuba Jovanović je
glasoval za predlog Angjelinovića. V po-
slanskih vrstah je to izzvalo velik vtis.
Znano je, da je g. Ljuba Jovanović stal-
no zastopal stališče, da se morajo anke-
tirani mandati poslancev HSS čim prej
verificirati, toda ni se pričakovalo, da bo

g. Jovanović manifestiral svoje mišlje-
nje na tako javen in očiten način. G. Jo-
vanović je podal s svojim nastopom ja-
sen dokaz, da je v radikalni stranki ved-
no močnejše stremljenje, da se vendar
enkrat reši srbsko-hrvatsko vprašanje,
ker to bo v korist državi in kralju. Ob-
nemem pa je Jovanovićev možat nastop
dokazal, da se diktatura g. Pašića krha
in da bo tudi g. Pašić moral uvaževati
mišljenje svojega kluba.

PAVLE RADIĆ, PREDSEDNIK ODBO-
RA ZA ZGRADBO SPOMENIKA KRA-
LJU PETRU.

Beograd, 13. junija. Včeraj popoldne
se je vršila seja odbora za zgradbo spo-
menika kralju Petru. Na sejo ni prišlo
več radikalnih poslancev tako, da je bilo
razmerje med vlado in opozicijo 8 : 8.
Kot starostni predsednik je predsedoval
g. Ljuba Jovanović. Opozicija je to uvi-
dela in predlaga za predsednika Pavla
Radića. Vladni kandidat je bil Ljuba
Jovanović, ki je imel kot predsednik od-
ločujoč glas in je glasoval za Pavla Ra-
dića. Za podpredsednika je bil izvoljen
Ljuba Stojadinović, za tajnika pa dr. Lju-
devit Pivko.

S temi volitvami so zelo nezadovoljni
samostojni demokrati in misli se, da bo-
do oni skušali danes pregovoriti Pašića,
da se volitve razveljavijo in da se mora
ponovno voliti predsednik tega odbora.
Poleg tega je imel ob 17. sejo odbor za
narodno priznanje zaslužnim možem.
Za predsednika je bil izvoljen Ljuba Jo-

Naravnega razvoja ni nikdar mogoče
zadržati in zato ne bodo mogli tudi naj-
bolj partizanski zakoni obvarovati pred
padcem vlade, ki slabo vlada. To pa dela
vlada, ki prezira tudi najbolj stvarne
argumente opozicije, kakor je to navada
sedanje vlade.

Finančni argument bo že še naučil se-
danje mogotce, da bodo morali svojo na-
vado odložiti in zato je končna zmaga
politike sporazuma neodločljiva.

vanović, za podpredsednika Jovan Čir-
ković, za tajnika Jovan Lalošević.

PROSVETNI ZAKON NE VZDRŽI KRITIKE.

Beograd, 13. junija. Včeraj popoldne
se je vršila seja odbora za proučavanje
zakona o osnovnih šolah. Govoril je dr.
Bazala, ki je tako ostro kritikoval drugi
oddelek tega zakona, da je odbor prišel
do zaključka, da je treba ta oddelek po-
novno stilizirati. Samostojni demokrati
so ostali zopet enkrat poraženi.

NOVE DVANAJSTINE BODO MANJŠE.

Beograd, 13. junija. Včeraj je finančni
minister poslal vsem ministrstvom do-
pis, v katerem jih poziva, da do 15. t. m.
izroče svoje zahteve in predloge o pro-
računskih dvanaestinah, katere bodo
predložene skupščini 17. ali 18. t. m. No-
ve dvanaestine bodo znašale 3900 milijo-
nov do 4 milijarde in so nekoliko nižje
od prejšnjih ne radi tega, ker so se zni-
žali izdatki, ampak ker so bili v prejš-
njih dvanaestinah neki stari izdatki, ki
so sedaj popolnoma poravnani.

PAVLE RADIĆ PRI PAŠIĆU.

Beograd, 13. junija. V vladnih krogih
je izzval veliko pozornost včerajšnji po-
set Pavla Radića pri Pašiću za časa
skupščinskega odmora. O rezultatih kon-
ference se ni moglo ničesar doznati, ker
sta obe strani zelo rezervirani. Politični
krogi mislijo, da je imela konferenca sa-
mo informativen značaj.

Neuspeh g. Maksimo- vića.

Beograd, 13. junija. Iz Topole se je
vrnil notranji minister Maksimović, ki je
bil poslan od g. Pašića h kralju, da ga
pridobi za odložitev verifikacije radičev-
skih mandatov. Takoj po svojem priho-
du v Beograd je Maksimović referiral
Pašiću. Nato je g. Pašić spremenil svojo
namero, da bi se izvršila verifikacija
radičevskih mandatov šele v jeseni. Zna-
čilno je tudi to, da so pričeli radikalni go-
voriti, da je vrnitev poročila anketne ko-
misije verifikacijskemu odboru zgolj for-
malnega pomena.

KRALJEVSKA DVOJICA V SKOPLJU.

Skoplje, 13. junija. Včeraj ob 11.30
sta dospela v Skoplje Nj. Vel. kralj in
kraljica. Njihov prihod so naznanili to-
povski strelci z Dušanovega gradu. Na
kolodvoru so kraljevsko dvojico pozdra-
vili zastopniki najvišjih vojaških in ci-
vilnih oblasti in velika množica ljudstva.
Po pregledu častne čete sta se kralj in
kraljica peljala v dom siromašne dece,
nato v bolnico za tropske bolezni. Po
obisku teh važnih zavodov se je kraljev-
ska dvojica odpeljala na kolodvor vojvo-
de Putnika, kjer je bil prirejen obed.
Pri prehodu skozi mesto ju je prebival-
stvo burno pozdravljalo. Po obedu si je
kraljevski par ogledal mesto Berezi in
se nato ob 19. vrnil v Skoplje, kjer je
bila v metropoliji prirejena svečana ve-
čerja. Kraljevska dvojica bo ostala v
Skoplju 10 dni in bo stanovala v metro-
poliji.

POPARJENI SAMOSTOJNI DEMO- KRATI.

Beograd, 13. junija. Izvolitev Pavla
Radića za predsednika odbora za zgrad-
bo spomenika Petru Velikemu Osvobo-
ditelju je izzvala živahne komentarje.
Ugotavlja se, da so samostojni demo-
krati zelo poparjeni vsled te izvolitve.
Nekateri hladnejši opazovalci, v kolikor
morejo imeti simpatije do radičevcev,
pravijo, da je to zelo lepa gesta, ali da
to ni v skladu z obstoječimi ustanovami
poslovnika ter da je s tem bil napravljen
nevaren praecedens.

PREGANJANJE TISKA.

Beograd, 13. junija. Pred nedavnim časom
so oblasti v Sarajevu prepovedale
izhajanje lista »Nedelja«. Sedaj je bo-
sanski kapital hotel izdajati nov list
»Križ«. Tudi ta list je bil zaplenjen po
državnem pravdnistvu in njegovo izha-
janje prepovedano.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z AV- STRIJO SE PONOVE V JULIJU.

Beograd, 13. junija. Kakor doznava z
merodajne strani, se bodo pogajanja o
trgovinski pogodbi z Avstrijo nadalje-
vala 5. julija na Dunaju. Čim dospe min.
Grisogono iz Pariza, se bo vršila konfe-
renca ekonomskega komiteta o carinski
tarifi, ki bo služila kot podlaga za trgo-
vinsko pogodbo z Avstrijo.

BREZOBREŠTNA POSOJILA URADNI- KOM USTAVLJENA.

Beograd, 13. junija. Finančni minister
je odredil, da se brezobrestna posojila
iz državne blagajne ne smejo dajati več
uradnikom in sicer tako dolgo ne, dokler
se ne izpolnijo pogoji čl. 23. uradniškega
zakona, ki predvideva poseben pravil-
nik. Ta pravilnik je že pripravljen in
bo vsak čas gotov.

Razprava o prosvetnem zakonu.

Na prvi seji odbora za proučevanje zakona o osnovnih šolah je govoril kot prvi dr. Bazala. Opozoril je, da so vnešeni v prosvetni zakon pojmi, ki so nejasni in ki jih je treba na vsak način določeno utrditi.

Tako se pravi v prvem členu, da se mora vzgajati mladina v duhu nacionalnega in državnega edinstva. Kar se tiče narodnega edinstva opozarja dr. Bazala na mogoče razlike glede pojmovanja tega vprašanja s sociološkega, kulturnega in političnega stališča. Končno se vpraša, ali se ima to edinstvo razumeti v smislu čiste jugoslovenske ideje, kakor so jo pojmovali Strossmayer, Starčević in drugi, ali v smislu narodnega edinstva, kakor ga pojmuje g. predsednik vlade. Kar se zopet tiče državnega edinstva, to treba določiti, če se ima to vprašanje razumeti v smislu vidovdanske ustave ali v smislu znanstvene teorije, po kateri se smatrajo avtonomistične in celo federalistične ureditve kot v skladu z načelom državnega edinstva.

Nato je odgovoril minister Pribičević sledeče:

»Učitelji morajo učiti, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod. Učitelj more učiti otroke, da so Srbi, Hrvati ali Slovenci. V kolikor je kdo večji Srb ali Hrvat, v toliko je bolj udan narodni zajednici. Državna politika gre za to, da se uči, da morejo samo dobri Hrvati biti dobri državljani, toda deca se mora učiti, da so v tej državi tudi Slovenci in Srbi in da tvorijo skupno ž njimi en narod. Kar se tiče državnega edinstva, je njegov smisel isti, kakor na Francoskem, kadar se reče: »Francija je ena in nedeljiva«. Učenci se morajo učiti o eni in nedeljivi državi ter se za njo navduševati. Učitelj pa mora učiti državno edinstvo v smislu vidovdanske ustave.«

Odgovor ministra Pribičevića je vse prej ko jasan in odpravlja pot najraznovrstnejšim razlagam pojma narodnega in državnega edinstva ter zato povzroča nevarnost zlorabljanja te nejasnosti. Mislimo, da se ne bi moglo na mladino bolj ugodno uplivati glede pojmovanja narodnega edinstva, če bi se naravnost reklo, da se ima mladina vzgajati v smislu jugoslovenske ideje, kakor jo je pojmoval veliki Strossmayer. Vzvišena postava djakovskega vladike bi bila najboljša.

še in najlepše priporočilo jugoslovenske misli in obenem opozorilo, da je treba za narod delati in žrtvovati.

Razpravljalo se je nato o učiteljskih in profesorskih združenjih. Minister Pribičević je izjavil, da je bil pripravljen upoštevati profesorska oziroma učiteljska združenja v zakonu kot strokovne organizacije, če bi bila vsa organizirana v enem društvu. To pa da je nemogoče, ker ne bi mogel delati z več društvih. Dr. Bazala je nato pripomnil, da bi do enotnega društva takoj prišlo, če ne bi minister in njegovi strankarski prijatelji vztrajali na tem, da je taka organizacija mogoča samo na centralistični podlagi.

Prešlo se je na razpravo o pojmovanju moralne vzgoje. Posl. Sušnik je naglašal, da je moralna vzgoja nemogoča brez verske podlage. Zato se ogreva za verske šole. Dr. Bazala opozarja da je vprašanje moralne vzgoje brez verske podlage zelo težaven problem, ki se ga ne more rešiti kar čez noč in katerega niti veliki kulturni narodi do danes še niso rešili. Znanost sama smatra ta problem za nad vse težavnejši. Opozarja na veliko važnost, ki jo ima verstvo zlasti v življenju našega naroda.

Demokrat Kujundžić predlaga poseben popravek čl. 1. Isti predlog stavlja tudi poslanca Sušnik in Bazala. Pribičević je seveda ta predlog odbil.

Dr. Bazala je nato zahteval, da čl. 1. bolj logično stilizira in predlagal, da se stavi »širjenje prosvete« na zadnje mesto, ker je to naloga, ki spada med delo učitelja izven šole. Razven tega predlaga, da se doda po besedah: »v duhu narodnega in državnega edinstva« besede: na podlagi popolne enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pribičević pa je to odbil, dasi bi bilo z ozirom na obstoječe velesrbsko propagando največje važnosti, da bi se mladina vzgajala v smislu enakopravnosti. Pa ta beseda je v veljavi samo tostran Drine!

Člen 1. je ostal neizpremenjen in se glasi: »Naloga narodne osnovne šole je, da z vzgojo mladine v duhu nacionalnega in državnega edinstva ter verske strpnosti širi prosveto in daje splošno podlago za moralno in praktično življenje ter nadaljnje naobraževanje.« Seja je bila nato zaključena.

Prav nobeni izgovori!

ODGOVOR »SAMOUPRAVIC«.

Na naš članek: Odgovor »Samoupravic« je odgovorila »Samouprava« pod naslovom »Slabi izgovori« z dolgim člankom, ki kljub svoji dolgotrajnosti ne odgovarja na eno naših glavnih trditev, ki je bila sploh vzrok našemu članku.

Dejali smo, da je bila »Samouprava« mistificirana, ko je delala za pisavo »Narodnega Dnevnika« odgovornega g. dr. Vladimira Ravniharja. To svojo trditev vzdržujemo še danes in zato nimamo prav nobenega vzroka, da bi se izgovarjali, še manj, da bi se »slabo« izgovarjali.

Kljub našemu pojasnilu govori »Samouprava« še vedno, da je »Narodni Dnevnik« organ g. dr. Ravniharja, kar da potrjujemo mi sami, ko priznavamo, da radi nudimo gostoljubje dr. Ravniharju. Da bo jasnost popolna, kratko pojasnilo.

Z nakupom »Slovenskega Naroda« so dobili samostojni demokrati monopol v slovenski napredni žurnalistiki. Kdor je bil v njihovem časopisju napaden, ta se sploh ni mogel javno braniti. Nastalo je naravnost nevarno stanje in da se to konča, je bil ustanovljen »Narodni Dnevnik«, ki je svojo nalogo tudi izvršil in zlomil mladinski časni-karski monopol.

Kot neodvisen list nudimo vsakomur gostoljubje in ne samo dr. Ravniharju, kar smo opetovano dokazali. Zahtevamo, da je članek podpisan in da je pisan tako, da ni v nasprotju z zakonom. Jasno je, da za podpisani članek odgovarja le pisec in še bolj jasno je, da odgovarja samo za ta članek. Pa tudi to evidentno resnico so hoteli potvrditi mladini, ki so nalašč pisali dosledno o »Narodnem dnevniku« kot o »Ravniharjevem glasilo«, kako da g. dr. Ravnihar v »Narodnem dnevniku« napada radikalno stranko in zlasti politiko g. Pašića.

Naj si da »Samouprava« samo trud in prežita od dr. Ravniharja podpisan članek v »Narodnem dnevniku«, pa bo videla, kako je bila mistificirana in kako je še danes pod vplivom te mistifikacije. Toliko o tej stvari! »Samouprava« pravi, da smo zagrešili politično blasfemijo, ko smo pisali, da g. Pašić

ne pozna jugoslovenske misli, temveč samo velesrbsko. V dokaz za svojo trditve navaja »Samouprava« Vidovdanko ustavo. Argument »Samouprave« je sila slab. Prvič ve ves svet, da je bil ravno g. Pašić tisti, ki ni dopustil, da bi se v ustavi le enkrat zapisalo ime »jugoslovenski«. Že to pove dovolj! Sklicevanje na Vidovdanko ustavo pa tudi sicer ne drži. Res je, da je vidovdanska ustava predvsem unitaristična in da bi se dala spraviti v sklad z jugoslovensko mislijo. Toda kaj nam pomaga vsa ustava, če se pa to ne izvaja. In sicer se ne izvajajo ravno oni deli, ki so za jugoslovensko idejo conditio sine qua non, dočim se dosledno izvajajo vsi oni, ki so v korist najhujšemu centralizmu in ki so po svoji praktični uporabi nasprotni jugoslovenski ideji.

Za nas, ki smo pristaši jugoslovenske misli, je samo prijetna konstatacija, če se »Samouprava« ne upa nastopiti za velesrbstvo in če hoče tudi g. Pašića naslikati kot Jugoslovena. Kljub temu pa nas ne more prepričati, ker so dejstva neprimerno močnejša od besed »Samouprave«. Od ženevskega pakta pa do odložitve verifikacije anketiranih mandatov HSS je cela vrsta dokazov za naše prepričanje.

Da »Samouprava« ne more priznati g. Davidovića zasluge, da je postal vprašanje sporazuma vodilna misel jugoslovenske politike, razumemo, ker kako bo strankarski organ tako objektivni! Bila bi v resnici prevelika ironija, ki bi preslabo služila radikalni ideji.

»Quod erat demonstrandum« ni bilo, da ni »Narodni Dnevnik« radikalni list, kar smo nasprotno s svojimi članki več kot dokazali. »Quod erat demonstrandum« je bilo, da je »Narodni Dnevnik« Ravniharjev list in da g. Ravnihar ni zanesljiv radikal. To je namreč vsebina mladinske intrige, ki smo jo razkrili kot marsikatero drugo.

In vrsta za »izgovarjati se« je na »Samoupravi« in ne na nas, ker vse svoje trditve vzdržujemo, dočim hodi »Samouprava« še sedaj okoli vrele kaše.

Važna seja beograjske industrijske zbornice.

V četrtek se je vršila v Beogradu seja industrijske zbornice, ki je bila važna tudi za nas. Na seji se je najprej protestiralo proti uvozu ameriške moke. Tajnik dr. Popović je dejal, da se uvaža ameriška moka preko Trsta v našo državo že tri mesece in se je v zadnjem času začela uvažati tudi preko Soluna. Moka da je sicer na videz zelo lepa, da pa je dosežena njena belota na kemičen način. Kruh iz te moke da je nezdrav in grenak. Ker je naša mlinarska industrija v veliki krizi, zato da je ta uvoz ameriške moke nedopusten in industrijska zbornica mora zahtevati, da se uvoz ameriške moke prepove.

Z drugimi besedami se pravi to, da morajo vojvodinski magnati še naprej imeti monopol na izžemanju konsumentov potom drage moke. Je čisto navadna izmišljotina, da bi bila ameriška moka za zdravje škodljiva, ker tako nesolidne trgovine Amerikanci, da bi trgovali z nezdravimi živili, ne poznajo. Pač pa je res, da je ameriška moka kljub dragemu prevozu cenejša od naše vojvodinske in da je zato za revno prebivalstvo prava

blagodat. Sicer pa ne vemo, kako bi bilo s prehrano Slovenije, da ni bilo ameriške moke. In vendar smo šele iz poročila beograjske industrijske zbornice zvedeli, da smo se hranili v Sloveniji z »nezdravo« moko.

Res pa je, da je škandal, da agrarna Jugoslavija uvaža moko. Toda vpraša se, kdo je kriv tega škandala. Mar konsumenti? Ali ne tisti, ki imajo državno upravo v rokah in ki niti ne slutijo, da obstoji tudi politika prehrane ljudstva. Pa je še vedno tako! V jeseni v masah vagone moke ven, na spomlad pa treba moko kupovati in zdi se nam, da nima nastop v beograjski industrijski zbornici prav nobenega drugega namena, ko da pripravi za jesensko žitno kampanjo.

Druga važna stvar, ki se je obravnavala na seji beograjske industrijske zbornice je bila dobava 200.000 parov vojaških čevljev. Pogoji dobave so bili nakrat spremenjeni in naša čevljarica industrija, ki se je že pripravila za dobavo čevljev po starih pogojih, ne bi mogla nabave izvršiti. Da je tako postopanje neoprostljivo, ni treba posebej naglašati. V slučaju vojne bo naša vojska nave-

šana na domače tovarne, ki pa ne morejo biti svoji nalogi kos, če se jim v mirni dobi ne omogoči razvoj.

Izgleda, da se je nekaterim gospodom hotelo po komisiji v tujini in da je morda tudi kak druga roka še vmes.

Na vsak način bi bili finančnemu ministru hvaležni, če bi tudi v vojnem ministrstvu oziroma v vojaški intendanci pogledal, kako se izvaja njegov apel o štedljivosti. Priprani smo, da bi mogli energični finančni minister najti tu mnogo milijonov. Ali pa pred generali ugane odločnost?

Politične vesti.

— Blok narodnega sporazuma je imel zopet enkrat sejo, katere so se udeležili za HSS: Pavle Radić, dr. Lorković, dr. Polić, Karlo Kovačević; za demokrate: Davidović, Vojta Veljković, dr. Kumanudi; za SLS: dr. Korošec, dr. Hohnjec in Kulovec ter za JMO dr. Spaho, Hadžikadić in Hrasnica. O seji je bil izdan sledeč komunique: Širši odbor Bloka narodnega sporazuma in seljačke demokracije je na svoji današnji seji ugotovil, da se v nasprotju s parlamentarnimi običaji s strani vlade zavlačuje in otežkuje verifikacija anketiranih mandatov HSS, čeprav je od narodne skupščine izvoljen anketni odbor davno in popolnoma dovršil svoj posel in sklenil, da ni razloga, ki bi preprečeval verifikacijo teh mandatov. Širši odbor najodločnejše zahteva, da se v interesu ugleda narodne skupščine izvrši takoj verifikacija osporjenih mandatov. Presojajoč politično situacijo, je širši odbor dalje konstatiral, da sedanja vlada v vsej državi še bolj brezobzirno izvaja režim brezpostavnosti in nasilja, ki je bil uveden ob priliki zadnjih volitev. Širši odbor je soglasen v tem, da uporabi vsa pripravna sredstva da se vrne v naši državi moč zakona in da se zagotovi državljanske svobode. Med vsemi strankami je ugotovljena popolna soglasnost glede presoje političnega položaja.

— Polemika med »Domom« in »Hrvatom«. Ker je tudi »Hrvat«, glasilo zajedničarjev, ponatisnil vest, da je prošil St. Radić za pomilostitev, napada v »Domu« Pavle Radić »Hrva« zelo ostro in pravi, da je bil to zahrbtni napad. »Hrvat« se nato opravičuje s tem, da je bil tudi v najtežjih časih zvesto na strani Radića in zato še danes kot edini hrvatski list nima pravice do kolportaze. On more sicer imeti različne nazore o politični situaciji. Toda kljub temu je Radićev očitek, da bi hotel »Hrvat« pregrešiti se proti enotnosti hrvatske fronte popolnoma brez podlage. — Računi o neenotnosti med Hrvati so torej napačni.

— Italijanska dvoličnost razkrinkana. Nemški general Cramov objavlja senzacionalno vest o dvoličnosti Mussolinija v vprašanju nemške razorožitve. Gramon izjavlja, da more dokazati, da je Mussolini pred kratkim časom hotel pričeti z nemško vlado pogajanja glede oborožitve Nemčije, dočim se je sedaj priključil zavezniški notí glede nemške razorožitve.

— Horthy se ne brani. V četrtek so priredili madžarski desničarski nacionalisti vseh barv velike manifestacije za državnega upravitelja Horthyja kot odgovor na odkritja Beniczkyja. (Kakor, da bi se z manifestacijami moglo ovreči pozitivne trditve.) Po manifestacijah je sprejel Horthy deputacijo manifestantov in jim izjavil, da so obtožbe, ki jih je iznesel proti njemu Beniczky take, da ne smatra za potrebno, da bi nanje odgovoril. — Stališče g. Horthyja je na vsak način sila komodno. Vendar dvomimo, da bi še v kaki drugi državi, ko v Madžarski in Bolgarski, imeli zmisel za tako grandeezo. Tožba proti Beniczkyju bi pač bila edino pravi-len odgovor.

— Italijanska opozicija se vrne v parlament. Ob priliki kraljeve 25 letnice so obiskali kralja zastopniki opozicije, in sicer poslanci Amendola, De Cezaro in de Gaspari. Izjavili so kralju svojo udanost, nato pa razložili svoje želje. »Tribuna« sporoča, da so poslanci ob tej priliki izjavili, da se vrne aventinska opozicija v parlament.

— Sodba Litvinova o Italiji. — Dopisnik agencije »Atmo« poroča iz Moskve: Dne 10. je priobčila »Pravda« dolg članek S. Litvinova o gospodarskem položaju različnih držav začetkom leta 1925. Potem, ko je analiziral splošni položaj in onega posameznih držav, preide Litvinov na gospodarski položaj Italije. »Italija«, piše, »je edini narod, ki po vojni v resnici procvita.« Nato povdarja Litvinov napredek Italije na polju elektrike, pomorske industrije, tekstilne in metalurške, napredek v trgovini in izvozu, pomen Genova, ki je postala prva luka Sredozemskega morja, ter odvzela prvenstvo Marselju, dalje ugotovi, kako veliki so izgledi za stabilizacijo lire. Nato preiskuje spontano stremiljenje in potrebo Italije po imperijalistični politiki, posebno v Sredozemskem morju. »Mlada Italija«, nadaljuje »Pravda«, »se nahaja v nasprotju s Francijo.« Članek konča s trditvijo, da ima Italija s svojim mladim napredujočim kapitalizmom momentano na Jadranskem morju isto vlogo, ki jo je igrala popreje Nemčija v Severnem morju. Italija se razvija, toda prišla je malo prepozno. Sredozemsko morje je v rokah Anglije in Francije. Zelja Italije, da se preuredi posest teritorijev na obali Sredozemskega morja se kaže vedno bolj. Clankar konča s tem, da citira neke besede Stalinove glede zastaja razvoja gotovih velesil in hitrega napredka drugih na podlagi zakonov kapitalizma. — Objavljamo to rusko sodbo o Italiji, da vidijo naši bralci, kako uspešno deluje italijanska propaganda in kako klasično slaba je naša zunanja politika, da je Rusija dostopna za italijanske politične cilje, dočim pozna nas le s slabe strani in zato o naših težnjah noče niti slišati.

„Mánesove“ razstave v Jugoslaviji.

Češki kulturni svet je pazljivo nasledoval sprejem češke moderne umetnosti v Jugoslaviji, ki se je — z izjemo Ljubljane — na »Mánesovih« razstavah prvi seznanila s tvorbo bratskega naroda. Slikar Koníček je kot delegat obiskal vsa tri razstavna mesta in poroča sedaj v reviji »Vojne sméry« (XXIII/8) o svojih utisih; izredno hvali ljubljansko Narodno galerijo in njen trud za aranžma razstave ter posebno opozarja na zasluge predsednika I. Zornana in dr. Mesesnela ter dr. Kozaka. Popularna predvajanja (vodstva) so tu zbudila mnogo interesa. »V Ljubljani nismo le našli velikega zanimanja za našo umetnost, ampak tudi veliko informiranost slovenske javnosti o naših kulturnih smereh. Razstava je potovala iz Ljubljane v Zagreb. Tu prirediteljevalci niso dosegali ljubljanske višine. Razstava je bila nameščena v velikem »Umjetničkem paviljonu« v sredini mesta, prireditelj jo je nov umetniški odbor iz razpadlega »Proletnega Salona«. Zaradi pomanjkanja časa ni bilo mogoče odstraniti nekaterih instalacijskih nedostatkov in tudi za predavanja ni bilo nikakor skrbjeno. Vernisáž se zopet prisostvovali zastopniki vlade itd. Tu je večje umetniško središče kot v Ljubljani, celo glavno v SHS; tu so umetniške šole in zato nam je bilo mogoče, seznaniti se skoraj z vsemi hrvatskimi umetniki raznih skupin in dobiti prijateljski stik.

Končno je bila poslana kolekcija v Beograd. Po zaslugi našega poslanstva in posameznih umetnikov, kiparja Palavičinića in slikarja Petrovića, je bila nameščena razstava v najprimernejšem prostoru, v gimnazijski avli. Beograd nima stalnega razstavnega prostora, nima niti močno organiziranih umetniških društev in končno — bodimo odkriti — v svoji publiki nima niti interesa, niti razumevanja za upodabljačo tvorbo. Patron razstave je bilo društvo Cvijeta Zuzorić, tudi literarna in muzikalna korporacija. Po njeni zaslugi je dobila razstava ne-navaden pomen; otvoril jo je minister Pribičević. Velik obisk vse beograjske elite, ki se je morda prvič zbrala pri otvoritvi razstave navdušeno zanimanje srbskih umetnikov, nam more biti porok za resničen uspeh naše razstave.

In konec? Povsod so ponavljali, v vseh treh mestih, ki pravzaprav reprezentirajo tri narode: »Vi ste nam vzor!«

V Beogradu pa (pomislite, kako daleč je to mesto od »Evrope«) so nam rekli umetniki: »Pozdravljamo vas že zato, ker dajete zaslonbo našemu položaju!« —

Poročilo slikarja Koníčka je za Slovence in Ljubljano posebej, zelo laskavo. O razstavi poroča tudi praška grafična revija »Hollar«, ki prinaša v prevodu slovenska mnenja o češki grafiki in citira poročila »Slovenca«, »Jutrac«, »Narodnega Dnevnika«, »Slovenskega Naroda« in »Edinosti«. Ista revija piše v zadnjem zvezku: »Iz Ljubljane je prišla razstava društva »Mánes« v Zagreb. Tu je bilo že na sami instalaciji videti kulturno razliko obeh narodov. V Zagrebu je bila razstavljena grafika brez okvirjev, avtorji pomešani. In kar se tiče presojanja, so se časopisi zadovoljili s ponatiskom dr. Matějčkovega članka iz kataloga ali pa z lahno priredbo.«

Iz navedenega lahko sklepamo, kako mna ceniti tujina prijazen sprejem in zanimanje s strani publike. Ljubljana naj si skuša ohraniti dober glas, ki ga uživa v češki kulturni javnosti!

Poslovilni večer baritonista g. Nikole Cvejića.

Po priljubljenih pevcih g. Zikove in Šimeca nam je Zagreb vzel še eno silo, učence našega odra g. Cvejića, ki je za prihodnjo sezono angažiran na tamošnji operi. — Še vedno nam je v svežem spominu mladi začetnik, ko je prvič stopil na naš oder, res brez oder-ske rutine, toda z odličnim, sonornim in lepim glasom. — S trdno voljo in solidnim delom je bil kos vsem težkotam ter si storil lep in obsežen repertoar. Njegov hitri napredek more služiti kot primer za to, kaj se doseže z resno umetniško ambicijo. Tekom treh let je g. Cvejić napredoval od vloge do vloge, lahko rečemo skokoma. Pel je vse dramske vloge, ki jih je bilo mnogo, z velikim uspehom ter postal brez dvoma ljubljeneec naše gledališke publike, ki jo je osvojil s svojimi lepim glasom in resnično umetniško igro.

Prve uspehe mu je prinesel Escanillov »Carmen«, s svojim junaškim, lepo barvanim baritonom v vlogi »Zrinjskega« se je njegova igra še bolj izpopolnila. Njegove glasovne sposobnosti so prišle do popolnega izraza v operi »Notre-Dame« (Archidiacon) in od takrat ga je naša publika kakor kritika smatrala za enega najboljših pevcev. V »Aida« (Amonasro) je g. Cvejić ustvaril eno svojih najboljših kreacij. — V tej vlogi je gostoval tudi z največjim uspehom v Zagrebu.

Zadnja vloga na tukajšnjem gledališču mu je vloga Tonia v »Glumaci«. Ta vloga ga po svoji izvedbi kvalificira kot peva in kot igralca visokih sposobnosti.

Dne 15. t. m. se g. Cvejić poslovil od ljubljanskega občinstva. V operi »Nižavac« bo pel vlogo Sebastiana, katero najbolj ljubi. Naša opera izgubi z g. Cvejićem odlično moč in njegov odhod se bo kmalu občutil v prav velik meri, zlasti radi tega, ker razpolaga z velikim repertoarjem v slovenskem jeziku.

Upamo, da bo ljubljansko občinstvo tudi topot dokazalo, kako ji je bil g. Cvejić drag. Ob tej priliki pa izražamo tudi svojo željo, da bi nam tudi v bodočnosti kot gost ostal v zvezi z našim odrom, kjer je pričel svojo umetniško kariero.

Širite „Nar. Dnevnik“.

SVEN HEDIN.

Moj obisk pri Henry-ju Fordu.

»Najpreje avtomobili! Potem pridejo poti same od sebe. Kaj mislite, kako so izgledale v Ameriki ceste, ko še ni bilo avtomobilov?« — pravi Henry Ford.

Na desnem bregu široke reke Detroit leži mesto tovarn Detroit. Ravno nasproti, na levem bregu se vidi Windsor, ki pripada Kanadi.

Detroit je eno od onih mest Zedinjenih držav, ki rastejo z vrtiljavno naglico. Leta 1911 je imelo 450.000 prebivalcev, 1922 že 993.000 leto pozneje pa, ko sem bil jaz tam, 1.500.000. Optimisti v mestu mislijo, da bo prekoračilo število prebivalstva v desetih letih 3.000.000, kar bo torej večje, kakor Chicago. Naj bo karkoli, Detroit je vsemesto in eno od vedno bolj razvijajočih se centrov svetovne trgovine, in to je zasloga Henry-ja Forda.

Ko sem končal jeseni 1922 svoje znanstveno delo »Southern Tibet«, sem potreboval počitka in sklenil, da preživim svoj »dopust« v Zedinjenih državah. Seveda miru nisem imel, toda bila je vsaj izprememba, cel svet novih utisov.

Kakor hitro sem stopil na ameriška tla, se je začel zame med Atlantskim in Tihim oceanom pester predpust, poln izprememb. Ko sem prispel dne 9. aprila na detroitski kolodvor, me je pričakovalo večje število gospodov, na čelu jim švedski konzul Parson. Nameril sem se, da ostanem samo tri dni. Dejal sem Parsonu, da bi se rad seznanil s Fordom. »To ni mogoče. Ford je odpotoval v Florido in nikdo ne ve, kdaj se vrne. On je nepreračunljiv, mož presenečen v vsakem oziru.«

V Zedinjenih državah ni mogoče iti deset korakov daleč, ne da bi se spomnil človeka na kak način Forda. Njegovi čeneni avtomobili švigajo po vseh cestah in šoseh, povsod se čita njegovo ime na lepikih in revsoli in čita njegovo ime na lepikih in revsoli se čita njegovo ime na lepikih in revsoli. V Zedinjenih državah ni mogoče iti deset korakov daleč, ne da bi se spomnil človeka na kak način Forda. Njegovi čeneni avtomobili švigajo po vseh cestah in šoseh, povsod se čita njegovo ime na lepikih in revsoli in čita njegovo ime na lepikih in revsoli.

One, ki bi utegnili dvomiti o Fordovi veličini, bi vprašali, če mislijo, da se povsod lahko vsak, kdor hoče, iz ničesar do take kolosalne moči kakor on in to tekom dvajsetletne kariere. Leta 1923 je imel zaposlenih 150 tisoč delavcev, izgotovil vsak dan 6500 avtomobilov (ne všteti linkolnavtomobile in 216 traktorjev) ter je imel v banki naloženih 216 milijonov dolarjev. Posredoval je rudokope, glažute, banke, železnice in druga podjetja ter je bil na tem, da se popolnoma osamo-svoji. Bati se je bilo, da pokupi polagoma vse Združene države. Nedvomno je največji mož v Ameriki — ako merimo velikost po blagostanju, ki ga je razširil med svojim narodom. Ford je imponujoča, nenavadna, originalna osebnost. Edison je brez dvoma večji od njega, in njegovo ime bo preživevalo v zgodovini Fordovo. Toda Ford posega globlje v šumeče življenje, on spravlja v akcijo človeško veselje do dela in množi blagostanje.

Ta mož, ki je s svojim dnevnim zaslužkom enega milijona dolarjev najbrže najbogatejši človek na svetu, ki plačuje štabu uradnikov,

inženirjev in ravnateljev kneževske plače ter plačuje svoje delavce bolj nego drugi industrialci, je v privatnem življenju kar najbolj preprost človek. Zajtrkuje v preprosti restavraciji svojih namestencev v Dearbornu in dostikrat se zgodi, da pride, ko že ne servirajo več. Potem gre v jedilno shrambo, poišče par griljajev, se vsede k mizi in poje svoj skromni zajtrk. Ne pije niti vina niti drugih alkoholnih pijač ter odpusti stan-te pede vsakega uslužbenca, ki se pregreši zoper prepoved alkohola. Preje je stanoval v preprosti hiši v Detroitu, pred katero je sedel spomladi večkrat na stopnicah ter čital časopise in se razgovarjal s svojimi delavci, ki so prihajali mimo. Pred par leti pa si je sezidal krasno hišo zunaj mesta, kjer je bil rojen dne 30. avgusta 1863. Družabnega življenja se ne udeležuje. Gosti, ki jih vabi najraje k sebi na dom, so najbolj preprosti farmerji iz okolice. Ko je prišel nekoč Roosevelt kot bivši predsednik v Detroit ter so ga imeli sprejeti na kolodvoru najodličnejši možje mesta, so pozvali tudi Forda, da se udeleži sprejema. Odgovoril je, da nima časa; če pa želi Roosevelt česa od njega, ga bo sprejel naslednjega dne med 2. in 3. v svoji pisarni. Ford ravna z vsemi ljudmi enako. Ko je bil kmalu za menoj lord Robert Cecil v Detroitu in Dearbornu, se je moral zadovoljiti s preprostim zajtrkom v restavraciji Fordovih namestencev.

Ta mož, ki bi se mu ne bilo treba odreči nobeni dobroti na svetu, hodi v nedeljah s svojo soprogo, sinom in sinaho peš v tih gozdiček ter nosi seboj košarico s provijantom.

Kakor je pripovedoval konzul Parson, prihaja v Detroit veliko število ljudi, ki žele govoriti s Fordom, da mu obrazložijo svoje silijske iznajdbe ter govore z njim o realizaciji vsakovrstnih načrtov, ali pa da ga prosijo pomoči. Povprečno sprejme Ford enega do tisoč, ostale odpravijo tajniki kralja avtomobilov. Eden od prvih tajaikov je Mr. Liebold, ta je vsegamočen glede vprašanja avdijence. Videl sem ga v njegovi mali pisarni v preprostem poslopu v Dearbornu, v katerem so nastanjeni kontorji. Sedel je pri veliki mizi ter je imel pred seboj majhen Eifflov stolp pisem in sedem podolgaških košar. Z neverjetno hitrostjo je čital pisma, pisal na rob kratke opazke ter metal pisma v košare. Medtem se je razgovarjal z menoj. Od časa do časa je vstopil eden od njegovih sedmih podtajnikov ter odnesel košaro, da odgovori na pisma v smislu Lieboldovih opazk. Eifflov stolp se je hitro zniževal, toda kmalu so prinesli na njegovo mesto drugega.

Ko sem se vrnil zopet v Stockholm se je ulila tudi name ploha pisem. Ko so namreč ljudje izvedeli, da me je Ford nad vse prijazno sprejel, so jela name pisma kar deževati. Prihajala so iz vseh delov sveta. Pisali so jih ljudje, o katerih nisem nikoli slišal, da so na svetu, ki pa so me prosili kljub temu, da jih priporočijo Fordu. Kratko ravnali so z mano, kakor da sem vodja posredovalnice služb za »The Ford Motor Company«. Na taka pisma nisem odgovarjal. Ford ne čita nobenih pisem, in priporočila pri njem ne pridejo v poštev, temveč samo dokazna osebna zmožnost.

Prišel je zadnji dan mojega bivanja v Detroitu, in sedel sem ravno v svoji sobi, v »The Athletic Clubu«, ko je planil ob dveh popoldnevih v sobo konzul Parson in mi povedal brez sape, da me pričakuje Ford ob dveh; telefonično obvestilo se je nekoliko zakasnilo.

Skočila sva v konzulov avtomobil ter od-drvela z vrtiljavno, skoro nevarno brzino v Dearborn. Liebold naju je sprejel smehljaje ter dejal, da bova morala mogoče nekoliko počakati. Torej nisva prišla prepozno.

Cez pol ure so se odprla vrata in mali svetovnoslavni kralj avtomobilov je vstopil. Brez vsakega ceremonijala je prišel prijazno in smehljaje se naravnost proti meni, mi stisnil roko in dejal: »Zelo me veseli, da Vas

spoznam«. Nato je sedel nonšalantno na bližnji stol.

Nad podlugo uro sva sedela ter se razgovarjala o vsem mogočem. Govorila sva o Ameriki, Evropi in Aziji, o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Urejevala sva evropsko politiko in zidala sva krasne ceste za avtomobile po azijskih puščavah, preko katerih sem potoval s svojimi karavanami. Zgradila sva v Sovjetski Rusiji mrežo avtomobilskih cest, ki naj zvežejo med seboj vse gubernije, da se vspostavi promet s Fordovimi avtomobili vseh tipov.

Osebn je napravil Ford name prav simpatičen vtis. Bil je preprost, zabaven in poln idej. Srednje velik je, suh, mišičast in nima niti unce nepotrebne masti na telesu, njegove kretnje so proste in neprisiljene, zibal se je na stolu, prekrizaval roke in noge. Zdi se, da je prijatelj telovadbe, tudi kadar — sedi. Njegovi lasje so pomešani s sivimi, iz modrosivih oči sije življenje in inteligenca. Toda, ako bi človek ne vedel, kdo da je, bi njegova zunanost ne vzbujala nobene pozornosti. Tako pa vemo, da ima za seboj čudovito karijero in, da se upa edini od 120 milijonov prebivalcev Zedinjenih držav postaviti Wall Streetu po robu.

Najin pogovor se je začel z Azijo ter je prešel na Rusijo. Ford pričakuje mnogo od te dežele in je prepričan, da pride čas, ko odpre vrata njegovim avtomobilom in motornim plugom. To bo prineslo Rusiji srečo in blagostanje ljudstva se bo dvignilo v meri, ki je niti ne slutimo.

»Toda v Rusiji ni voznih poti,« sem ugovarjal.

»To nič ne de,« je odgovoril. »Najpreje avtomobili! Potem pridejo ceste same od sebe. Kaj mislite, kako so izgledale ceste v Ameriki, predno so nastali avtomobili!«

Ko sva govorila o svetovni vojni in sedanjem položaju v Evropi, sva se dotaknila tudi vprašanja Zveze narodov. »Kaj mislite o Zvezi narodov?« sem vprašal.

»V Newyorku je nekaj norcev (fools), ki so hoteli spraviti Zedinjene države v to zvezo. Toda ta institucija je navadna klika, ki dela samo zase in za svoje egoistične cilje. Za Ameriko eksistira samo ena »League of Nations« in to je močno brodogej.

Govorila sva tudi o švedski in švedski, ki prebivajo v Ameriki, o švedskih gozdovih, o švedskih rudokopih, o njegovi nameri, da obišče v kratkem to deželo. Obljubil sem mu, da mu bom, ako bom doma, za vodnika.

Kar se tiče razvoja njegovega podjetja, je bil mnenja, da bo gradil v petih letih po 12.000 avtomobilov na dan.

»Toda, vzemimo, da izpodrine avtomobile letalna tehnika.«

»Potem bom preustrojl svoje obrate ter gradil aeroplan.«

Govoril je zelo veliko o svojih načrtih in svojem svetovnem naziranju.

»Ne smete misliti,« je menil, »da delam zato, da postanem bogat. Zame ima denar samo v toliko vrednost, v kolikor se da vporabiti zato, da se dvigne življenjski nivo človeštva. Hočem, da se godi vsem boljše in postanejo srečni. Vsak moj delavec ima pravico, da pride v moj »shop« ter kupi za pet dolarjev avtomobil; ostanek lahko odplača v tedenskih obrokih po pet dolarjev. Pred par leti sem zgradil 6000 delavskih hiš z vrto-vi, od katerih je stala vsaka 2500 dolarjev. Prilične dobrodelnosti ne vpoštevam. Zlo je treba izriniti s korenino vred. Vzrok bede mora izginiti.

Seveda sva govorila tudi o mojih potovanjih po Aziji in o izgledih, da se olajša raziskovanje v neznanih deželah z avtomobili. Molil sem skrivaj, da mi stavi Ford ponudbo. Zakaj mi ni ponudil čeka za 300.000 dolarjev ter rekel: »To je za novo ekspedicijo v Azijo«. Toda to mu ni prišlo na misel in prišel je razmišljati o drugih stvarih: Za ceno vseh mojih milijonov si ne moreš kupiti časti, da si osvojil labirint transhimalajskih gorovij, starodavna mesta, tihe pustinje in modra jezera. Ko bodo vsi tvoji avtomobili staro železo in se ne bo nihče več spominjal, kje so stale tvoje tovarne, bodo stali gorski velikani Himalaje še vedno na svojem mestu kot spomenik pionirjev raziskovanja.

Pa čas je potekel in hotel sem se posloviti.

»Dont be in a hurry,« je dejal, »time is all we have here.« Zato sem ostal še nekaj časa.

Toda slednjič se je moral vendarle končati najin razgovor. Vstala sva, potkal mi je na ramo ter se mi prisrčno zahvalil, da sem ga obiskal. Prosil me je, naj pridem zopet ter si ogledam tovarne (to sem pozneje tudi storil), končno sva si stresla roke kot dva stara prijatelja ter sva se poslovila.

Ford je napravil name globok in nepozaben utis. Na vsak način je eden od največjih mož, ki jih je dala v sodobnem času Amerika svetu.

Srečke

razredne loterije kupite pri
Dobrovoljački banki
Ljubljana, Dunajska c. 31. Telefon
št. 5 in 710.

ZVIŠANJE POSTNIH PRISTOJBIN.

(D. št. 16.699/II-1925.)

»S 1. junijem 1925 se zvišajo po naredbi ministrstva pošte in telegrafa št. 26.758 od 30. aprila t. l. nekatere poštne pristojbine v tuzemskem in inozemskem prometu in sicer takole:

A. Tuzemstvo.

1. Za tiskovine od 20 na 25 par za vsakih 50 gramov ali del te teže. Ta pristojbina se plačuje tudi na posetnice, cenike, okrožnice, za smrtne, poročne in druge objave, za trgovska in borzna poročila in sploh za vse ostale tiskane predmete, ne velja pa za tiskovine, z izboklim tiskom za slepce in za dnevniške in časopise, ki jih pošiljajo uredništva.
2. Blagovni vzorci od 20 na 25 par za vsakih 50 gramov ali del te teže. Najmanjša pristojbina ostane 50 par.
3. Poslovni papirji od 20 na 25 par za vsakih 50 gramov ali del te teže. Najmanjša pristojbina se zviša od 80 par na 1 dinar.
4. Mešane pošiljke od 20 na 25 par za vsakih 50 gramov ali del te teže. Najmanjša pristojbina 50 par ostane samo za tiskovine in blagovne vzorce; če so pa v pošiljki tudi poslovni papirji, se zviša od 80 par na 1 dinar.
5. Za priporočene pošiljke se zviša priporočnina od 2 na 3 Din.
6. Za povratnico in izplačilno potrdilo pri predaji pošiljke od 2 na 3 dinarje, po predaji pošiljke pa od 4 na 6 dinarjev.
7. Ekspresnina za pisemske pošiljke od 2 na 3 dinarje, za pakete pa od 5 na 6 dinarjev.
8. Za izkaznice o istovetnosti v notranjem in mednarodnem prometu od 4 na 10 Din.
9. Prošnje za vrnitev pošiljke in za izpremembo naslova velja toliko, kakor priporočeno pismo od 20 gramov (4 Din).
10. Obvestnina se zviša od 30 na 50 par.
11. Dostavnina za vrednostna pisma od 2 na 3 dinarje.
12. Izplačilna za nakaznice do 50 Din se zviša od 20 na 50 par, za nakaznice ob 50 do 1000 Din od 50 par na 1 dinar, za nakaznice od 1000 do 5000 Din (odkupne nakaznice) pa od 1 Din na 2 dinarja.
13. Za poizvednice od 2 na 3 Din.

B. Inozemstvo.

1. Za tiskovine od 40 na 50 par za vsakih 50 gramov ali del te teže, razen za tiskovine v Republiki Češkoslovaško, za katere velja tuzemski pristojbenik, to je 25 par za vsakih 50 gramov ali del te teže.
2. Blagovni vzorci od 40 na 50 par za vsakih 50 gramov ali del te teže, najmanj 1 Din.
3. Poslovni papirji od 40 na 50 par za vsakih 50 gramov ali del te teže, najmanj 3 Din.
4. Priporočnina od 2 na 3 Din.
5. Povratnica pri predaji od 2 na 3 Din, po predaji od 4 na 6 Din.
6. Ekspresnina za pisemske pošiljke od 4 na 6 Din, za pakete znaša po dosedanjem ekvivalentu 1 : 15, to je 7.50 Din.
7. Poizvednice od 4 na 6 Din.
8. Prošnja za vrnitev pošiljke in izpremembo naslova od 4 na 6 Din.
9. Pristojbina za carinjenje pisemskih pošiljk od 1 na 3 Din.

Christian Winther:

Spovednica.

V cerkvi svete Magdalene v Grganti je bilo vse pripravljeno za veliko slavnost. Vsa cerkev je bila, kakor običajno, okrašena z rdečimi tkaninami in cvetlicami. Delavci so bili opoldan zapustili cerkev in sedaj je vladala tam nenavadna skoro bolestna tišina, ki v katoliških cerkvah upliva tako blagodejno in pomirjevalno. Dva gospoda sta se v tihem razgovoru sprehajala po dolgem hodniku ob severni strani cerkve in zdela se je, da se poslužujeta sence in hlada, kakor bi bila tu javna promenada. Eden od njih je bil petindvajsetleten, velik, krepko rasteen mož širokih ram in resnega lica, v katero ni nobena strast zarisala svojih sledov; to je bil Don Antonio Carraciolo, marchese d'Arena. Drugi, nežno zgrajen in vitek mladenc, je obračal svoje lepo živahno obličje s temnimi, skoro ženskimi očmi na vse strani. Njegov strokovnjaški pogled je kazal, da se dobro spezna v cerkvi: to je bil arhitekt Giulio Balzetti, ki se je bil nedavno vrnil iz Rima in je sedaj tu vodil popravila v cerkvi. Nenadoma se je ustavil.

— Signor marchese, radi šale vam zaupam skrivnost, ki je ne pozna nihče razen mene, — je dejal z zaupljivim glasom, s kakršnim govorimo s prijateljem, ki nam je star in dober znanec. — To veste, da učinki akustike nam arhitektom včasih zaigrajo kakor tam, kjer najmanj pričakujemo in najmanj želimo. Slučajni dogodek mi je razkril, da človek, ki stoji tukaj, na tem belem mramornem tlaku, sliši popolnoma jasno vsako besedo, tudi najbolj prtajeno šepetanje, ki prihaja od — tam, kjer vidite predzadnjo

spovednico. Tisti, ki stoje na črti med tema dvema točkama, pa ne čujejo niti besedice, čeprav so še tako blizu onega mesta. Ostanite tukaj! Jaz pojdem k spovednici in strmeli boste nad tem prirodnim čudežem.

Arhitekt je odšel; komaj pa se je oddaljil par korakov, je zaslišal marchese razločno šepetanje, ki je takoj do skrajnosti razburilo njegovo notranjost. Stal je kot ukopan, s smrtno bledim obrazom, kakor bi se ga bila doteknila čarobna palica. Napeta pozornost, ki je odsevala z njegovega sicer tako mirnega lica, je izdajala, da sliši nekaj zelo čudnega. Niti zganil se ni, zadrževal je sapo kakor človek, ki stoji tik ob robu prepada in se boji, da vsak hip strmoglavlj vanj. Oči pa so se mu divje bliskale in srce mu je tolklo, da mu je hotelo razgnati prsa.

Tedaj pa se je vrnil mladi arhitekt ter mu je že oddaleč dejal z nasmehom: Nisem mogel izvesti poskusa; kajti nekdo je bil v spovednici, kolikor sem mogel spoznati, mislim, da neka dama s pajčolanom — ampak, za Boga, kaj je z vami?

Marchese je položil prst na ustnice in obstal nepremično. Cez nekaj minut je globoko vzdihnil: soha je oživila in stopila iz magičnega, začaranega kroga.

— Nič mi ni, dragi Giulio, je rekel z uljudnim glasom, — ne smete si misliti o meni, da sem praznoveren. Toda zagotavljam vam, da me je ta skrivnostni prirodni pojav na prav poseben način zagrabil. Pojdiva! V svežem zraku si takoj opomore. — In roko v roki sta odšla na promenado za mesto; ko sta se bila nekaj časa sprehajala, se je marchese poslovil od arhitekta z besedami:

— Jutri po slavnosti pridete sveda, ka-

kor običajno, v našo vilo? Na svidenje! — Drugi dan je marchese zelo zgodaj stopil v predsobo svoje žene. Komornica, ki je obenem prišla pri drugih vratih, je bila vsa presenečena.

— Ali je gospa zvonila? — je vprašal marchese.

— Ne, ekscelencja, — je odgovorilo dekle, se globoko priklonilo in zarudelo.

— Počakaj tu, dokler te kdo ne pokliče! — je rekel marchese ter odprl dur v oblačilnico, ki je bila pred spalnico. Ko je vstopil, mu je prišla nasproti njegova mlada, mična žena v tako lahni jutranji obleki, kolikor je bilo sploh mogoče: prišla je namreč taka, kakršna je pravkar vstala iz postelje. Marchese se je ustavil, na videz preanečen od lepote svoje žene, ter se je delal, kakor da ne vidi notranjega burnega nemira, ki je pregnal vso kri z njenega lica. Kajti srce ji je tolklo burno in njena polna nedra so valovala pod belo nočno obleko.

— Tako zgodaj pokonci, Antonio! — je dejala komaj slišno mlada žena z negotovim nasmehom in je vsa zardela. — Kaj hočeš tu?

— Ali je kaj čudnega na tem, moja Lauretta, solnce mojih oči, — je govoril marchese z mehkim in božajočim glasom, — ali je kaj čudnega, če prihajam zgodaj in kasno? Toda ne, ljuba moja, danes moj obisk prav-zaprav ne velja tebi. Saj veš, danes je praznik svete Magdalene in ker je zategadelj velika slavnost, sem sklenil, da se pripravim na svojo pobožnost z obhajevanjem prelestne Tizianove Magdalene, ki visi v tvoji spalnici. Saj dovoliš? — je dodal marchese nežno ter se s kratkimi, odločnimi koraki približal durim.

— Tak nered je tam, — je dejala mlada že-

na ter se naglo ozrla skozi polodprta vrata. — toda le vstopi — jaz se pričnem medtem oblačiti.

Vstopil je. — Kako mičen je ta nered! — je dejal s šaljivim glasom. — Te graciozno razmetane obleke, ti majcenji čevljički. Kakor balzam je ta vzduh, ki opaja domišljijo! Resnično poetično!

Njegov prežeči pogled je obstal na snežnobeli odkriti postelji. Svilena, s šipkami obšita odeja je bila razgrnjena in pod njo je bilo razločno videti obrise človeškega telesa, ki je ležalo popolnoma iztegnjeno, da bi se čim manje poznalo.

— Naj sedem, — je rekel marchese popolnoma mirno, — da se do sita nagledam tega mojstrskega dela.

Pri teh besedah je vzel belo, s širokimi trakovi obrobljeno blazino, jo položil na mesto, kjer je moral biti obraz skrite osebe, ter nato sedel nanjo z vso težo svojega krepkega telesa; z desnico pa se je močno oprl ob prsa ležečega. Ne da bi se zmenil za divje, krčevito zvijanje v smrtnem strahu trepetajočega človeka, je nadaljeval marchese z mehkim glasom:

— Kako popolna je ta slika! Kako plemenito in sramežljivo pokriva krasna, spokorna grešnica svoje nage rame in prsi z dolgimi, zlatimi kodri in nežnimi, prelepo oblikovanimi rokami, dočim se njen pobožni, potrtni in od solza skaljeni pogled obrača tja, odkoder prihajajo milosti in usmiljenja. Človek bi postal peanik, kadar gleda tako umetnino! Ah, žal nimam talenta, da bi improviziral. Zato ti hočem raje povedati nekaj, kar se mi je včeraj pripetilo.

Naš dragi prijatelj, Giulio Balzetti, me je vodil po cerkvi svete Magdalene, mi pri tem

Dnevne vesti.

V SPOMIN STAMBOLJSKEGA.

Danes dve leti je bil na mučniški način ubit veliki voditelj bolgarskih kmetov — Aleksander Stamboljski.

Ubit je bil predvsem vsled tega, ker se je hotel sprijazniti z nami in likvidirati glavno sporno vprašanje med nami in Bolgari — macedonijo. S tem je padel v sršenovo gnezdo in za svoj obstoj se boreča macedonska emigracija je vstopila v službo krvniške vlade Cankova.

Od tedaj se pričena tragedija bolgarskega naroda, njegovo neizmerno trpljenje. Dve leti že gledamo to trpljenje, dve leti se že ne prestanemo ubijati oni, ki so naši prijatelji.

In ne ganemo se in ničesar ne storimo v njihovo pomoč. Nasprotno, naš zunanji minister izjavlja, da je vladni Cankova v boju proti »komunistom« sigurna naša moralna pomoč in da mora ob dvestiletni Stamboljskijevi smrti pisati »Politika« o cankofilski politiki našega zunanjega ministra.

Težak in usoden udarec za Jugoslavijo je bila smrt Stamboljskega. Toda še težji udarec je, da je dve leti po njegovi smrti mogoča pri nas cankofilska politika.

Misija Jugoslavije je, da postane vodilna država Balkana in pot, da to postane, je pokazal Stamboljski.

Zato slava njegovemu spominu zlasti sedaj, ko postaja cankofilstvo mogoče!

— Zoper neupravičeno nadlegovanje javnosti z nabiranjem milodarov. Naše prebivalstvo se je začelo upravičeno pritoževati nad vedno bolj se množecimi primeri, da hodijo k nam iz drugih delov države pogorelci, invalidi itd. ter nabirajo od hiše do hiše, od prodajalne do prodajalne milodare zase, sklicujoč se na kako ministrsko privolilo, katero nosijo seboj. V Sloveniji je po obstoječih predpisih vsako nabiranje milodarov za samega sebe prepovedano in tudi, če je dotičnik utrpel katastrofo, je mogoče le potom oblastnega poziva in oddajanja daril na županstva, glavarstva itd., tako da se akcija vrši pod javno kontrolo in je vsaka zloraba javnega usmiljenja izključena. Na remonstracije ljubljanskega magistrata in drugih oblastev v Sloveniji ter na tozadevno predstavko velikega župana ljubljanske oblasti je notranje ministrstvo izdalo navodilo, da veljajo oseba dovoljenja, objave, dopustnice itd., izdane od različnih ministrstev v svrhu nabiranja milodarov in prosjačenja le v krajih, ki ne poznajo predpisov zoper prosjačenje. Povsod drugod pa imajo presoditi lokalne policijske oblasti, hočejo li za svoje področje izdati še svoje privoljenje, ali pa ne. S samimi ministrskimi dovoljenjem torej v Sloveniji nihče ne sme beračiti. Ako policijska oblast dovoljenja ne da, ima dotičnega najkrajšim potom odpraviti s svojega ozemlja ali mu pa, če je delazmožen, preskrbeti dela, če ga je dobiti. To velja le za oseba prosjačenja. Če je pa treba pri večjih nesrečah javne akcije za pomoč, se ima organizirati, kakor doslej, z dovoljenjem velikega župana. — Ljubljanski mestni magistrat.

— V stanovanjskih zadevah daje v smislu čl. 29. stan. zakona strankam pojasnila, sprejema prijave in tožbe ter vodi evidenco iz praznjenih stanovanj pisarniški šef stanovanjskega sodišča. Stranke naj se torej obračajo izključno nanj ter se obenem opozarjajo, da v smislu sklepa stanovanjskega sodišča posamezni člani sodišča v stanovanjskih zadevah ne bodo sprejemali strank in dajali pojasnil. — Stranke se tudi opozarjajo, da stanovanjsko sodišče ne sprejema nobenega gotovega denarja. V svrhu plačila pristojbin, kakor jih predpisuje člen 76. stan. zakona, se je otvoril čekovni račun. Položnice so strankam na razpolago pri stan. sodišču v šentpeterski vojašnici (vhod iz Lipičeve ulice) ter pri mestnem magistratu (Gospodarski urad, soba št. 12).

— Pogoji za sprejem v prvi letnik državnih strokovnih šol (trg. akademija, dvorazredna trg. šola, tehniška srednja šola). — Počeniški šolskim letom 1925/26 se sprejemajo v I. letnik trgovske akademije v Ljubljani, v I. letnik dvorazredne trgovske šole v Ljubljani in v I. letnik tehniške srednje

šole v Ljubljani le absolventi 4. razreda srednje ali meščanske šole, ako so z uspehom položili nižji tečajni oziroma končni izpit. — Veliki župan.

— Iz prosvetne službe. Za okrajnega šolskega nadzornika v Gornjem Gradu je bil imenovan šolski upravitelj v Gorici pri Mozirju Valentin Pulko.

— Slovanski kongres v Lvovu. Letos se bo slavila dvestoletnica smrti poljskega kralja Boleslava Hrabrega, s čigar imenom je na Poljskem zvezana ideja slovanske vzajemnosti, slovanskega ujedinjenja. Na Poznańskem je bilo že nekoliko slavnostnih manifestacij, sedaj pa se bodo priredile proslave v vzhodnem delu Poljske republike. V Lvovu se pripravlja na inicijativo akademskih organizacij za 21. in 22. junija manifestacijski kongres slovanske omladine. Svečanosti se bodo udeležile razne kulturne delegacije, posebno dijaške, iz cele Poljske, dalje iz Čehoslovaške, Jugoslavije, Bolgarske ter iz vrst ruske emigracije. Kongres bo imel vseslovanški značaj ter ima namen fiksirati principe njih slovanskih narodov na podlagi zgodovinskih tradicij. Na kongresu bo govoril tudi poljski minister prosvete Stanislaw Grapski.

— Finančni minister in štedenje. Finančni minister je izjavil te dni na seji članov večine finančnega odbora svoj načrt glede štedenja, na katerega so pristali tudi člani, sloni na sledečih principih: 1. Povečanje izvoza in produkcije; 2. razbremenitev administracije; 3. redukcija nepotrebnih uradnikov. Manj uporabi, naj se reducirajo ali pa premeste na mesta, kjer jih je mogoče vendarle uporabiti. One, ki ostanejo v državni službi, je treba bolje plačati.

— Kako se godi Slovincem v zasednem ozemlju. Preteklo nedeljo je prišlo v Kobariid 5600 italijanskih udeležencev svetovne vojne pogledat kraje, kjer so prebivali kri za svojo domovino. Popoldne so šli v povorki skozi Kobariid do slovenske čitalnice. Udri so v lokalne, razbili omare in svetilke ter raztrgali časopise. Ravno v trenutku, ko so hoteli zažgati, so prišli orožniki ter to preprečili.

— Milijonski dar Angleža, ki nece biti imenovan. Povodom 25 letnega jubileja italijanskega kralja je dal na razpolago Mussoliniju Anglež, ki nece biti imenovan, 1 milijon lir za dobrodelne namene.

— Brezposelnost v Trstu se zastruplja. V pondeljek sta se zastrupila v Trstu dva brezposelna, ker nista mogla dobiti dela: 52 letni Anton Mihelič in 53 letni Josip T. Prvi je bivši trgovski potnik, ki ga je odpustila njegova tvrdka, ker je imela za današnje razmere preveč uslužbenec. Zapusča ženo in dva otroka. Drugi je drvar brez stalnega bivališča. Temu se samomor ni posrečil. Zdravje.

— Železniška nesreča v Avstraliji. Kakor poročajo iz Brisbane se je pripetila v bližini Gympie (Queensland) velika železniška nesreča. Devet oseb je bilo ubitih, 40 več ali manj poškodovanih.

— Promocija svetnika. Povodom letošnjega svetega leta je proglasil papež med drugim tudi jezuita Petra Canisija svetnikom. Kaker pa se poroča naknadno je doletela Petra Canisija pri tej priliki še večja čast. Papež ga je promoviral »doktorjem ecclesiae«. Ta promocija se je vršila malo pozno, zakaj Peter Canisius je umrl že pred tristo leti.

— Škof — tat in defraudant. Meseca decembra je aretirala kopenska policija metodistovskega škofa za Skandinavijo Basta, ker je bil osumljen goljufije. Sedaj, ko je pregledalo dansko sodišče vse zaplenjene knjige in spise humanitarnih institucij, katerim je načeloval škof, se je začela kazenska obravnava. Škof je obtožen prav čednih stvari. Med drugim se mu očitja, da je ogoljufal gasilo abstinentov »Leuchtturm«, ki ga je ustanovil sam, za znesek 200.000 švedskih kron. Dalje je kupoval vile ter zadovoljeval svoje luksurijske potrebe z denarjem raznih humanitarnih fondov. Od 56 tisoč kron, ki so bile nabrane med učenci Skandinavije in Amerike za dunajske otroke, je oddal samo 25 tisoč kron, ostanek je izginil v njegovih žepih. Nadaljna razkritja se pričakujejo.

— Skrivnostno obvestilo na šilingski novčanici. Neki obrtnik je prijavil te dni na du-

najski policiji, da je našel med bankovci, ki so mu jih prinesli odjemalci, šilingsko novčanico, na kateri so bile napisane z okorno žensko pisavo besede: »Policija, reši me. Odvedli so me. Marija Dippacher. V dunajskih katakombah, 19. 5. 1925.« Kdo je prinesel novčanico, se ni dalo ugotoviti.

— 16letna gimnazistka pobegnila s krojaškim pomočnikom. V Neumarktu v Gornji Avstriji so aretirali te dni podjetnega krojaškega pomočnika, 19 letnega Leopolda Hausserja z Dunaja, ker je odpeljal 16 letno hčerko državnega uradnika, Elfrido K. Parček je pobegnil z Dunaja v Neumarkt, kjer je iskal Polde ravno delo, ko so ga prijeli orožniki. Elfrido so pridržali v zavarovalnem zaporu, da se ji ohladi vroča ljubezen.

— Poskušen samomor 10letne deklice. V Floridsdorfu pri Dunaju je skočila te dni neke noči 10letna deklica v samomorilnem namenu skozi okno tretjega nadstropja. Padla je na mehko trato. Po čudnem naključju je odnesla samo par prask in modrih bunk. Motiv je bil strah pred kaznijo. Deklica je izostala že opetovano od šolskega pouka, radi česar je pela doma leskovka. Ko je prišlo te dni zopet iz šole obvestilo, da se je klatila okrog, se je hotela rešiti ponoči, ko se je vrnil oče iz gostilne, pred eksekucijo s samomorom.

— Prevarjeni klovn. V nekem čikaškem cirkusu je bilo zbrano 40 klovnov. Razmotirali so ravno o novem programu, ko zadoni nenadoma glas tujega majhnega debelega možakarja: »Sedaj, gospodje, imam pa jaz besedo. Položite ves denar in dragocenosti, ki jih imate pri sebi, na mizo, dvignite roke in stopite k steni. Klovn, mislec, da gre za slučaj posnemanja njihove profesije, so jeli pomilovalno pačiti obraze. Toda smeh jim je hitro prešel, ko so opazili, da čaka možiček na izvršitev povelja, »er da so se pojavili nakrat v ložu trije možje v ruzikam: na obrazih in revolverji v rokah. Svar je igrala samo pet minut in banditi so odšli s plenom 25.000 dolarjev. Pred odhodom pa so zaklenili klovne, stisnjene kot sardine, v bližnjo malo izbičo.

— Draga kopel na Lidu. Neznani storilec je ukradel te dni v Benetkah v kopališču na Lidu Leopoldini Hopfer, soprog dunajskega restavraterja, kolje iz biserov in diamanтов ter več drugih dragocenosti v skupni vrednosti 300.000 lir. Kot tatvine sumljiv je bil aretiran kopališki sluga, ni pa izključeno, da je Hopferjeva žrtev mednarodnih hotelskih tatov.

— Rodbinska tragedija v Zagrebu. V sredo se je odigrala v Zagrebu zopet krvava rodbinska tragedija. 42letni krojaški mojster Vekoslav Kralj je streljal na svojo ženo, jo smrtonovarno ranil ter izvršil nato samomor. Kralj je bil nekoliko prismojen človek, velik pijanec in zapravljivec. Domišljjal si je, da mu je žena nezvesta, zato jo je toliko časa mučil in pretepal, da je šla od njega ter otvorila gostilno, da preživi sebe in sina. Kljub temu jo je še vedno obiskoval na njenem stanovanju ter ji delal škandale. Ker so mu te dni zagrozili na policiji, da ga bodo zaprli ako ne bo pustil svoje žene odslej pri miru, se je silno razjezil ter sklenil, da napravi konec. Prišel je v njeno stanovanje, zaklenil vrata in oddal na ženo dva strela, od katerih ji je šel eden skozi ledja in izstopil na trebuhu. Ko je udrila na žene klice v sobo policija, je ležal možakar mrtev na postelji svoje žene. Pogнал si je tri strele v prsa, od katerih je šel eden skozi srce. Njegova žena se bori s smrtjo. Mož je bil neposredno pred konkurzom, v finančnejne težkoče ga je spravilo popivanje po barjih.

— Drzni tihotapec v avtomobilu. Naši tihotapec so postali moderni. Ne lazijo več s težkimi nahrbtniki preko strmega skalovja, temveč poslužujejo se vseh mogočih modernih sredstev. To kaže naslednji slučaj, ki se je pripetil te dni na albanski meji. Iz smeri od Skadra se je pripeljal luksuzni avtomobil poln albanskih cigaret in tobaka. Na meji so ga hoteli ustaviti finančarji, toda šofer je odgovoril na njihovo znamenje s tem, da je pogнал, kar najbolje je mogel. Nato so oddali finančarji za avtomobilom več strelav, od katerih pa ni nobeden zadel. Avto, ki ni imel nobene številke jo je srečno odkuril, nakar

marchesov voz, ki so ga vozili štirje v lesketajoči zlati opremi vpreženi beli, pred obokanimi vratni palače in truma razkošno oblečenih pačev, tekačev, slug in lovec se je razpostavila v krogu, da sprejme gospodarja. Kmalu nato pa je pripeljal marches, odet v slavnostno oblačilo, z zvezdo na prsih in s klobukom v roki, svojo mlado, krasno, a smrtno-bledo gospo dostojanstveno po širokih mramornatih stopnicah navzdol. Dočim je bilo njeno obličje hladno in okamenelo kot obrzi soh, mimo katerih sta stopala, so njegove oči žarele v neobičajnem blešku in sijaju. Lakaji so prihiteli in odprli voz, ona dva pa sta vstopila ter se odpeljala iz palače skozi ulice na trg; ljudje so se obračali govorili: Kako srečen parček se vozi tam!

Arhitekt je izginil. Nihče ni slutil da je ležal na dan slavnosti mrtev, s spačenim obrazom na tleh v oblačilnici mlade gospe, med škatljami in čevlji in da ga je prihodnjo noč gospejin stari zvesti sluga skrivoma naložil na osla, odpeljal k bližnjemu prepadu in strmoglavil vanj.

Cerkvi svete Magdalene je darovala marchesa znatno vsoto za spas njegove duše. Menih Don Gregorio — priljubljeni spovednik plemenitaških rodbin — je tudi izginil; preživel je konec svojih dni v podzemeljski ječi Camaldolenskega samostana, kamor ga je spravil uplivni marches.

Tudi spovednico so prestavili na drugo mesto. Marchese ni svoji ženi o tej zadevi nikdar omenil niti besedice; pred svetom in doma je ravnal z njo spoštljivo in jo večasih obdajal z nenavadno nežnostjo. V njeno spalnico pa ni stopil nikdar več.

O LAJŠANA PLAČILA ZA OBLEKE DAJE O. BERNATOVIČ.

so se polzgbili tihotapec v vijugastih ulicah starega mesta Podgorice.

— Petletno deklico posilil. Javnost v Veroni se razburja te dni radi grdega zločina. Neki doslej še ne eruiran mladenič je posilil sredi ceste petletno deklico. Po izvršenem dejanju jo je fant odkuril.

— Goljufiv lesni agent. Ze dalje časa se je klatil po Beogradu gospod distingvirane zunanosti, ki se je izdajal za zastopnika lesne tvrdke Dolenc iz Skofje Loke. Mož je sklepal z ondnotnimi lesnimi trgovci pridno kupčije. Njegov nastop je vzbujal zaupanje, staval je ugodne ponudbe in zato mu ni bilo težko dobivati naplčila po par tisoč dinarjev. Na les so čakali trgovci zaman, končno se jih je nekaj informiralo direktno pri tvrdki, ki pa je odgovorila, da ne ve ničesar o naročilih, niti o kakem agentu, ki bi sklepal zanjo kupčije v Beogradu. Tvrdka je ovdela zadevo ljubljanski policiji. Toda bilo je prepozno. Ko so prišli beograjski agenti v hotel »Petrograd«, kjer je ložiral dozdnevni agent z neko beograjsko demimondko, jo je čedni parček že davno odkuril brez sledu.

— Električni tok ga je ubil. Na kolodvoru v Subotici se je pripetila te dni smrtna nezgoda. Ključavničar Franc August je popravljal neko lokomotivo. Ko je bilo delo izvršeno jo je hotel preizkusiti z neizolirano žico električnega dvigala s 500 volti energije ter obležal na mestu mrtev.

— Radi razbitega kozarca. V sredo popoldne se je odigral v Kačaniku krvav prizor. Orožnik Branko Mladenović je razbil poročniku Zivojinu Radosavljeviću po nerodnosti kozarec za vodo. Poročnik je zahteval odškodnino, nakar je vrgele orožnik v jezi predenj stodinarski bankovec, rekoč: »Tu imate za kozarec.« Poročnik se je naravno razljutil radi takega obnašanja in prišlo je do prepira. Nenadoma pa je potegnil orožnik službeni samokres ter ustrelil poročnika v trebuh. Ko se je zavedel svojega dejanja, je tekel na kolodvor po svojo puško ter je ustrelil še samega sebe. Obležal je na mestu mrtev, pa tudi poročnik se bori s smrtjo.

— Vsled dobrote je prišla v zapor. Skolastiko Vujković, telefonistko v Subotici je nagovarjal neki Vraterić, ki je bil v madžarski špionažni službi, da bi prisluškovala tajnim telefonskim razgovorom ter mu sporočala vsebino. Telefonistka je to ponudbo sicer odklonila, ni pa zadeve ovdela. Zato jo je obsodilo novosadsko okrajno sodišče na 3 mesece zapore. Telefonistka je kazen takoj nastopila.

— Velikopotezen pustolovec. V sredo so aretirali v Budimpešti veleposestnika Emrika Jarvasa, velikopoteznega pustolovca. Mož je osleparil na rafiniran način celo vrsto bank in privatnih oseb za več kakor 6 milijard ogrških kron. Banke je ogoljufal na ta način, da je jemal hipoteke na svoje preobremenjeno posestvo, glede katerega je umel dokazati na zvit način, da je popolnoma nezadovoljeno. Neko privatno osebo je ujel s tem, da ji je dal v najem neko posestvo, ki ga je imel sam le v najemu. Pogodbo je sklenil za mnogo daljši rok, kakor bi bil upravičen. Najemnikino si je dal izplačati vnaprej ter denar hitro pogнал. Od skupine višjih oficirjev je prevzel 42 parov konj v komisijo, prodal konje, denar pa pridržal zase. Končno si je izposojeval od premožnih ljudi proti menicam denar, ki ga ni nikdar vrnil. Pustolovec je stanoval v Ofenu v luksurijsnem apartmanu. Imel je kornega slugo, ki je zabil detektivom v sredo jutraj vstop. Detektiv se seveda niso ozirali na njegovo prepoved, udri so v spalnico in izvlekli pustolovca iz elegantne postelje ter ga odvedli na »prihrec«.

— 1 milijon avstrijskih kron za pet minut vožnje z avtomobilom. Te dni se je pripetil neki uradnici na Dunaju prav neprijeten slučaj. Peljala se je pet minut daleč z avtomobilom. Taksa je znašala 12.000 avstr. kron. Dama je oddala šoferju 8000 kron ter mu dala vrhu tega pomotoma mesto bankovca za 100.000 kron, novčanico za 100 šilingov. Šofer ji je vrnil, najbrže tudi pomotoma, 90 tisoč kron mesto 99 šilingov. Uradnica je plačala z uradnim denarjem, ki ga mora vrniti.

— Poizkušen samomor na stražnici. 27 letna prostitutka Roza T. na Dunaju se je pripravila te dni neke noči s svojim ljubčkom, nakar je bila od njega tepena. Na njeno kričanje je prihitela policija v stanovanje ter peljala čedni parček na stražnico. Tam je potegnila prostitutka nenadoma stekleničico iz zola ter izplila vsebino, nakar se je zgurila brez zavesti na tla. Težko poškodovano so jo prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico.

— 13 spalnih sob je izvalil. Trgovca s pohištvo Franc Pudel na Dunaju je izvalil tekom meseca maja od več malih obrtnikov — mizarjev nič manj kakor 13 oprav za spalne sobe, v skupni vrednosti 8500 šilingov. — Kupoval je vse na obroke, seveda obrokov ni plačeval, mobilje pa je prodal daleč pod ceno, ter denar zapravil.

— Nemirno spanje. 62 letni delavec Anton Bensa v Trstu je hotel prečitati te dni v postelji, predno je zaspal, časopis. Utrujen od dnevnega dela je med čitanjem s časopisom v roki zaspal. Ko je Bensa najslajše spal, se je časopis pri goreči sveči vnel in kmalu je bila tudi postelja v plamenih. Od silnih bolečin se je Bensa zbudil ter opazil z nemalim strahom, da gori pod njim postelja, ki mu je ožgala hrbet in roke. Na njegov krik so prihiteli sosede, ki so ga potegnili z goreče postelje in poslali po rešilni voz. Mož je dobil precej hude opekline.

pokazal neko mesto ter me pozval, naj se tam ustavim. Z dotičnega prostora, je dejal, se čuje popolnoma različno vse, kar kdo govori na nekem drugem, zelo oddaljenem mestu, pa najsi tam govori še tako potihoma. In resnično! Na onem drugem mestu stoji spovednica številka šest. Komaj sem se postavil na odkazani prostor, že sem zaslišal prijeten glas — bogve, čegav je bil! — ki je izpovedoval duhovnu svoje male grehe in skrbi svojega sreč. Dejala je, da ima moža, ki ga ljubi, in on jo tudi ljubi in je tako dober ž njo in ji pušča mnogo prostosti — skratka, tako pravično ga je opisala, kakor si je on le mogel želiti, — toda — sedaj, je dejala, da ljubi še nekoga drugega. — Njegovega imena ni imenovala — škoda, to bi me bilo zanimalo. Najbrže je to eden izmed mladih, lepih gospodov našega mesta! Torej tega drugega tudi ljubi, ne more si pomagati, je dejala ubogo dete, misli pa, da ima njeno srce poleg moža tudi zanj dovolj prostora. Ta drugi je tako plemenit, tako mil in tako lep in jo božuje. — Ne, ni se mu mogla ustavljati! Sicer pa — dokler mož o tem ne ve, da ga to itak ne more boleti; in če bi tudi zvedel; ako jo resnično ljubi, bi ji gotovo odpustil in bi jo ljubil dalje... in še mnogo podobnega je govorila. Povedala je tudi, da mu je obljubila sestanek danes zgodaj jutraj — zdajle sta se gotovo že sestala — in da se je radi svojega in njenega miru odločila, da mu vse dovoli; kajti menila je — čuješ — menila je, da bo itak kmalu vsega konec. Francoske dame pravijo temu passer ses caprices! Konečno je zelo graciozno zaprosila, naj ji da vnaprejšnje odpuščanje — to je zelo udobno! — in — dobila ga je. Kaj sodiš

o vsem tem, dušica? — je vprašal marches ter vstal s svojega groznega sedeža, pod katerim je bilo zamrlo vsako gibanje.

— Ne, — je nadaljeval v šaljivem tonu, — naši dobri duhovni so nasprotno že malo preveč popustljivi. Kajti naš stari don Gregorio bi bil drugače odločil, če bi ti — tu je porinil blazino vstran ter polagoma odkril odedo. Pod njo je ležal arhitekt Giulio Balzetti. Dihal ni več.

— Ali si bila pred kratkim pri spovedi, draga Laura? — je vprašal marches.

Ni odgovorila.

— Moj angel ima zopet zavezana usta, dasi sem ga že čisto prosil, naj to opusti. Ali je že dolgo, kar si bila pri spovedi? — je ponovil s krepkejšim glasom.

— Ne! — je odgovorila mlada gospa potihoma.

— A propos! — je dejal marches ter pokril grozno spačeni, podpluti obraz z odedo. — Ali se peljeva danes skupaj k cerkveni slavnosti? Točno opoldne se prične procesija. Takoj dam zapreči, ne smeja se zakasniti.

Vstopil je v oblačilnico. Mlada žena je sedela v naslanjaču, njeni bogati, črni kodri so viseli na obeh straneh navzdol, smrtna bledeja je pokrivala njeno čelo in lica, roke so ji brez moči počivale na kolenih.

— Kaj ti je drago dete? — je vprašal marches toplo in mirno in še vedno enako ujudno. — Menda si prežgodaj vstala, mala moja? Pa še sama se trudiš z oblačenjem! Kje je Pipetta? Zazvonim ji!

Potegnil je za zvonec, se približal k svoji ženi, jo poljubil na čelo ter zapustil sobo.

Ko so opoldan vsi zvonovi v mestu slavnostno zvonili, se je ustavil bogato pozlačeni

V oklopnjku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Šedem let je rabil Georg Hartung za to velikansko turo, in dneve, ko je počival, je lahko preštel na prstih. Hodil je, vedno le hodil! Seveda je moral tudi spati, si s lovom preskrbeti hrane, pripraviti divjačino. Sicer pa — če si je hotel narediti novo obleko, je osnažil kožo, usnje je postalo prožno šele na njegovem telesu.

Toda ločil ga je še Hudson od mesta New-Yorka in Georg ni prinesel s svojega svetovnega potovanja prevoznine. Ali naj bi se zbal dva kilometra širokega veletoka? Preplaval je še dosti večje vode. In ko je plaval preko Hudsona, bi bil — tik na cilju — kmalu prišel ob življenje, skoraj ga je zaneslo ven na prosto morje. Komaj se mu je posrečilo dospeti na obalo.

Šel je k založniku knjigotržcu. Tako in tako, to in to sem izvršil, o tem bi rad spisal knjigo.

Kar je Georg Hartung mislil, da je njegova sreča, je bila njegova nesreča: založnik je bil takoj ves vnet za to idejo, ampak vso stvar je premalo pripravil.

Nekaj je vseeno presenetilo Georga. Stanley je dobil za svojo knjigo »Preko Afrike od vzhoda do zahoda« takoj 50.000 funtov šterlingov. Izplačal mu jih je neki londonski založnik še preden je spisal eno vrsto. Georg je prepotoval še vse kaj več, a bi se zadovoljil tudi s četrtno one vsote.

Slednjič sta se z založnikom zmenila, da bo pisal knjigo v njegovi hiši, kjer bo imel tudi stanovanje in hrano. Tako bo lahko delal mirno, potem pa dobil tem večjo plačo itd.

Koncem leta je izšlo delo, obsegajoče tri debele

knjige z naslovom: Brez denarja, samo s puško okrog sveta.

Bil je popolen neuspeh. Delo so ignorirali. Kvečjemu pripomnil je kdo: kaj takega ne zmore noben človek, vse je le fantazija, mladinska knjiga, a mnogo prevelika, predraga in slabo opremljena.

Založnik je vrgel pisatelja iz hiše, najraje bi mu bil zaračunal še prehrano in stanovanje, če bi bil slednji le kaj imel. Vso izdajo je mislil v kratkem uporabiti za navaden papir.

Prepozno je uvidel Georg, da je na neuspehu kriv sam. Še preden je odpotoval, bi bil moral poiskati založnika, ki bi bil delal reklamo za svetovnega potnika. Oglasiti bi se bil moral na vseh konzulatih, vedno pošiljati v svet glasove o sebi, in slednjič bi bil moral naznaniti, da bo preplaval reko Hudson s puško na glavi — tedaj bi bilo vse drugače, tedaj bi bil Georg danes že milijonar.

Skušal je na drug način uporabiti svoje doživljanje in zaslužiti kaj denarja; pisal je kratke povesti. A njegovo ime je bilo že na slabem glasu, in je moral izdajati pod tujim imenom. A takih pisateljev, ki pišejo pustolovščine je več kot legijon, in pišejo boljše, kot če bi bili vse sami prebili, njemu pa je manjkala potrebna rutina.

Če Georg ni hotel stradati, je moral pričeti kaj drugega. Toda, ni bil več v stanju, da bi se lotil kakšnega trdnega dela. Leto dni je strpel pri pisalni mizi, ker so ga nanjo vezali spomini, ki jih je pisal z ljubeznijo, sicer bi bil pa zavrgel tudi ravnateljsko mesto s plačo 100.000 dolarjev.

Proč, zopet v svet! In tako je nekega dne vnovič smuknil v svojo usnjato obleko, ter vzel v roke puško — svojo edino posest. Še enkrat isto turo!

Tedaj pa, v zadnji minuti dobi po posredovanju svojega založnika nepričakovano in čudno pismo.

Sprejel bo ponudbo, dotična hiša leži ob njegovem potu.

3. Skozi zid.

V pokrajini okrog Newtona so sami premogokopi; le kaka travica poganja v tem dimu, teh sajah in tem premogovem prahu.

Tudi samostanski vrt, ki so ga nekoč uredili kapucini, je trpel v tej atmosferi. Pač se dvigajo drevesa iz visokega zidu, a njih slabo uspelo listje je pokrito s plastjo črnih sajev.

V zidu so le ena velika vrata. Oblega jih od danes zjutraj stotine ljudi, in vsak vlak pripelje novih radovednežev, ki bi vsi radi obiskali samostan.

Zakaj stvar o morisitu in vse, kar se je dogodilo v hiši Deaconovi je bilo danes v jutranjem časopisu. Zgodil se je grd prestopok. Oni sluga, ki je včeraj zvečer zapustil službo brez pravega vzroka, je najbrže prisluskoval in opazoval tudi poizkus. In potem je vse do pičice razodel nekemu poročevalcu.

Stari Deacon je bil ves iz sebe. Edina tolažba mu je bila, da sluga ni več slišal, kako je koval s sinom oni načrt, ker sicer bi poročal gotovo časopis tudi o tem.

Ampak ljudstvo je že nekaj resničnega videlo od iznajdbe Maksimusa Morrisa. Opazovali so čudni avtomobil, kako je preplaval Hudson tja in nazaj. Pred Deaconovo hišo je stal četrt ure, obkoljen od ljudi, ki se mu niso mogli načuditi, ki pa niso mogli nikogar kaj vprašati, zakaj iz trdnjo zaprtega avta ni prišlo nobeno živo bitje več. Potem je prišla iz Deaconove hiše mlada dama, smuknila skozi vrata v notranjost oklopnega avtomobila — in slednji je bil že zopet odhitel.

GAMAUFOVO umetno gnojilo za cvetlice

Je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—. Razpošilja društvo:

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič, Kane.

MALI OGLASI

Cena polsena do 22 besed Din 3.—, vsaka nadaljnja beseda 50 para.

Absolventinja

dvorazredne trgovske šole išče primernega mesta v pisarni. Gre tudi na deželo in eden do dva meseca brezplačno. — Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Pridnac..

Kupim

jugoslovanske znamke. Ponudbe z navedbo množine, cene in kakovosti na upravo lista pod: »Znamke.

Abadie

cigaretni papir zopet stalno na zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Trgovski pomočnik

izvežban v manufakturi, išče službe. — Najraje gre na deželo. — Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Trgovski pomočnik.

Gospodična

poučuje citre proti nizkemu honorarju. Gre tudi na dom. Naslov pove uprava lista.

Službo blagajničarke

išče gospodična, večja tudi vseh pisarniških del. — Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Blagajničarka.

Oblačilno blago

v ostankih in od kosa kupite vedno dobro in najceneje v TEKSTILBAZARJU, LJUBLJANA, Krekov trg št. 10, prvo nadstropje. Zunanji naročniki! Pišite po cenik!

RATOL
podgane in poljske miši
Cena steklenice Din 22.—
Dostava po tudi v izposojilnicah in trgovinah
Odlo. Ratol - Zagreb - Slovenija 21

Za 700 Din

mesečno gre vpokojenec, bivši skladišnik več 4 jezikov in vseh pisarniških del kot sluga, inkasant, paznik, nočni čuvaj, skladišnik ali alično. Cenjene ponudbe prositi na upravo lista pod: »Zanesljiv 700.

Iščem

mladega gospoda, kateri bi me spremljal na nedeljskih izletih. — Ponudbe na upravo lista pod: »Junij, julij, avgust.

Trgovski uradnik

perfekten knjigovodja in korespondent z dolgoletno prakso išče primernega mesta pri večjem podjetju. — Ponudbe pod »Prvo vrstna moč na upravo lista.

Revirni gozdar

z državnim izpitom, 34letno temeljito vsestransko prakso in prvovrstnimi izpričevanji, izvežban tudi v poljedelskem gospodarstvu, ki je vodil samostojno večje revire ter govori slovenski in nemški, želi izpremeniti svojo neodpovedano službo. Ponudbe pod »Revirni gozdar na upravo lista.

Najboljši živnlst stroj in koleca so edino le
Josip Petelinc-a
GRITZNER, PHÖNIX in ADLER
za ročnice, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega spomenika
Pusti v raznih brezplačno. Vožnja pranja. Delavnica za popravila
Na veliko. Na malo.

Damski in dekliški slamniki

po znižanih cenah ravno kar došli!

Oblike damske od Din 70.— do Din 150.—, otroške od Din 50.— do Din 70.— nakiteni od Din 100.— naprej — dokler traja zaloga. Oglejte si cene v izlozbi

MINKA HORVAT, Ljubljana,
Stari trg št. 21

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Vižn (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 5, petlinje.

Javna dražba

različnega pohištva, preselilnega blaga, bakrenih izdelkov in dr. se vrši v soboto 20. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v skladišču „Balkan“, Dunejska c. 35. Blago je mogoče ogledati v skladišču vsak dan po 15. jun. od 8—12. in od 2—6. ure.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Popravek potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, izpas robe, ščetke, kance, toaletno blago. Telefon 915

Ljubljanska posojilnica

r. z. z. o. z. v Ljubljani. — Telefon št. 9

Mestni trg št. 6

obrestuje vloge zelo ugodno in sicer

vloge, ki jih izplačuje brez odpovedi, po 8%
vloge z enomesečno odpovedjo, po 10%
vloge z trimesečno odpovedjo, po 12%
vloge z šestmesečno odpovedjo, po 14%

Izvenljubljanskim vlagateljem so na razpolago poštne položnice, da nimajo s pošiljanjem denarja nikakih stroškov.

Jamstvena glavnica za vloge znaša že nad 11 milijonov dinarjev.

Posojila daje le proti popolni varnosti, proti vsaj trikratnemu kritju na vknjižbo in na poročilo.

Inkaso faktur in menic. Trgovski krediti.

K SEZIJ!

Brusila za kose znamke „Swatyn“ iz najboljšega brusnega materiala ponuja v preprodajo:

FRANC SWATY

tovarna umetnih brusnih in ostrilnih kamnov Maribor, Jugoslavija.

Naročajte in širite „NARODNI DNEVNIK“!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. DR. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posebnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552